

Άνθρωποι και Δικαιώματα

Γράφει ο ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΓΟΥΣΕΤΗΣ

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Τα παιδιά των φαναριών

Το σημερινό σημείωμα αφιερώνεται στο παιδί των φαναριών της Δράμας, που κρεμάστηκε στο κελλί του με τη βοήθεια του παντελονιού του. Συνελήφθη στην αρχή της εβδομάδας και επρόκειτο να απελαθεί επειδή δεν είχε «χαρτιά»

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ μας σόκαρε. Επειτα το συνηθίσαμε, επειδή «ο νους του ανθρώπου συνηθίζει στο κακό» (Οδυσσεύς Ελύτης). Όταν στεκόμαστε, φυλακισμένοι μέσα στ' αυτοκίνητά μας μπροστά στα φανάρια ή στο κλουβί του λεωφορείου, του τρόλεϊ και του τρένου που μας μεταφέρει, δεχόμαστε την «επίθεση» των παιδιών. Άλλο πουλάει λουλούδια ή χαρτομάνηλα, άλλο μας «απειλεί» να καθαρίσει το τζάμι του αυτοκινήτου, άλλο απλά ζητιανεύει. Καθένας και κάθε μία από μας έχει οργανώσει την άμυνά του. Άλλος κάνει πως δεν βλέπει και δεν ακούει. Άλλος δίνει έ-

να κέρμα για να ξεφορτωθεί την ενόχληση ή για να βολέψει τις ενochές του. Άλλος κλείνει το τζάμι του αυτοκινήτου του. Άλλος βρίζει τα παιδιά και άλλος τα νουθετεί. Με το χρόνο, η ενόχληση έγινε μεγαλύτερη, επειδή η «επιδημία» των παιδιών του δρόμου έφτασε και στις «καλές», ακριβές συνοικίες. Εθάμνωσε τη γυαλάδα της κολοπέρας και της γλιθής. Εκεί πια, η Αστυνομία, που μέχρι τότε αδιαφορούσε, ανέλαβε να προστατεύσει την ψυχική ηρεμία των διακεκριμένων κατοίκων, οδηγώντας την περυσινή χρονιά 1.247 από αυτά τα παιδιά και 112 από τους γονείς τους στον εισαγγελέα.

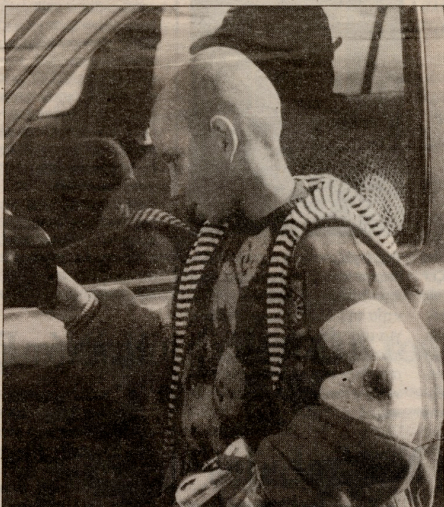
Τα παιδιά

Τα ίδια τα παιδιά -παιδιά είναι- δεν καταλαβαίνουν για ποιο λόγο υφίστανται το κυνηγητό και τους εξευτελισμούς. Παροτρύνονται ή πιέζονται από τους γονείς τους να «δουλεύουν» στους δρόμους και θεωρούν φυσιολογική αυτή την «εργασία» τους. Πιστεύουν ότι έχουν καθήκον να βοηθούν οικονομικά την οικογένειά τους. Δεν έχουν φτάσει στην ηλικία που μπορούν να κρίνουν τους γονείς τους. Οι γονείς είναι ακόμα το παράδειγμα και το αντικείμενο σεβασμού γι' αυτά τα παιδιά.

Ενα μέσο μεροκάματο των παιδιών αυτών είναι 15.000 δρχ. όταν «δουλεύουν» στα φανάρια και εγγίζει τις 30.000 δρχ. όταν πουλάνε λουλούδια ή ζητιανεύουν στα τουριστικά μαγαζιά ή στα πολυτελή «κέντρα διασκέδασης». Τα μεροκάματα αυτά είναι μεροκάματα του τρόμου, αφού τα παιδιά «δουλεύουν» πάντα υπό το ψυχολογικό καθεστώς του κυνηγημένου από τους «κακούς» αστυνομικούς, που πρέπει να κρυφτούνε μόλις τους πάρει το μάτι τους. Από την άλλη μεριά, τα παιδιά είναι υπερήφανα που μπορούν να κερδίζουν πολλαπλάσια απ' όσα ο πατέρας και η μάνα τους. Όταν μάλιστα ξεπεράσουν το «πλάνο» τους, δέχονται επαίνους και δώρα από τους γονείς. Η ψευτική αυτή ευφορία, όμως, καταρρέει, όταν τα παιδιά φθάσουν στην ηλικία της εφηβείας των 14-15 ετών. Τότε

Ενα μέσο μεροκάματο των παιδιών αυτών είναι 15.000 δρχ. όταν «δουλεύουν» στα φανάρια και εγγίζει τις 30.000 δρχ. όταν πουλάνε λουλούδια ή ζητιανεύουν στα τουριστικά μαγαζιά της Πλάκας ή στα πολυτελή «κέντρα διασκέδασης». Τα μεροκάματα αυτά είναι μεροκάματα του τρόμου, αφού τα παιδιά «δουλεύουν» πάντα υπό το ψυχολογικό καθεστώς του κυνηγημένου από τους «κακούς» αστυνομικούς και πρέπει να κρυφτούνε μόλις τους πάρει το μάτι τους. Από την άλλη μεριά, τα παιδιά είναι υπερήφανα που μπορούν να κερδίζουν πολλαπλάσια απ' όσα ο πατέρας και η μάνα τους. Όταν μάλιστα ξεπεράσουν το «πλάνο» τους, δέχονται επαίνους και δώρα από τους γονείς

χάνουν το «πλεονέκτημα» της πρόσκλησης της συμπάθειας και του οίκτου στους φιλόδοξους «πελάτες» και τα έσοδα πέφτουν κατακόρυφα. Τότε πια είναι αγρά για οποιδήποτε άλλη λύση, εκτός απ' το να γεννηθούν άλλα, νέα παιδιά, είτε από αυτούς τους ίδιους τους εφήβους, είτε από τους γονείς τους, είτε απ' όλους μαζί. Και η επιδημία εξοπλώνεται ολοένα και περισσότερο.

Οι γονείς, το σχολείο, η πολιτεία

Οι γονείς των παιδιών είναι κυρίως εσωτερικοί μετανά-

στες (από αγροτικές περιοχές της χώρας μας), εξωτερικοί μετανάστες και Ρομά (Τσιγγάνοι). Στη μεγάλη πλειοψηφία τους είναι αγράμματοι, άνεργοι, χωρίς επαγγελματική κατάρτιση. Δεν τους λείπουν πάντα οι αρχές της παραδοσιακής οικογένειας. Εκείνο που τους λείπει είναι ο ορίζοντας, η έννοια της προοπτικής. Εγκλωβισμένοι στην αθλιότητα του παρόντος είναι ανίκανοι να αντιληφθούν τις ανάγκες του μέλλοντος και του προγραμματισμού. Βολεύονται στην αδράνεια της «λύσης» αυτής της λαθραβίωσης. Πολλοί αγνοούν ότι

η εκπαίδευση των παιδιών είναι υποχρεωτική.

Στο σχολείο, στερούμενοι την παράδοση μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας και μιας ειδικής παιδείας, οι εκπαιδευτικοί δεν ξέρουν πώς να χειριστούν τις ιδιαίτερες ανάγκες αυτών των παιδιών. Επιπλέον (και κυρίως), όταν κατ' εξαίρεση κάποιος από τα παιδιά φθάσουν ως την πόρτα του σχολείου, είναι μπλεχιά. Συνήθως η σχολική χρονιά έχει κι όλος αρχίζει, οι τάξεις έχουν γεμίσει, πού να τα βάλουν; Επειτα, τα παιδιά είναι απροσάρμοστα, άτακτα, βρώμικα, κοπανατζήδες.

Αμήχανη και απύσχα η πολιτεία...

ΣΤΑ φαινόμενα αυτά, η πολιτεία στέκεται αμήχανη, και γι' αυτό απύσχα. Ενώ στις άλλες χώρες της Ε.Ε. λειτουργεί εδώ και πολλά χρόνια ο θεσμός των περιφερόμενων κοινωνικών λειτουργιών (stee workers) που επισκέπτονται, καταγράφουν, βοηθούν και συμπαροστέκονται σ' αυτά τα παιδιά και στις οικογένειές τους, στη χώρα μας βρισκόμαστε ακόμα στην πλοητική λειτουργία (με λεφτά της Ε.Ε.) των «κοινωνικών ξενώνων», θεσμού που πολύ θα πρέπει να προσέξουμε, ώστε να μην εκφυλιστεί σε είδος αναμορφωτήριο.

Ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Δ. Πιπεργιάς, σε ερώτησή του στη Βουλή, τον Νοέμβριο 1997 δήλωσε:

«Θα ήθελα να επισημάνω ότι, πέρα από μια ιδιωτική πρωτοβουλία μιας κυρίας γι' αυτά τα παιδιά, που έχει αναλάβει ένα έργο εθελοντικά, δεν υπάρχει καμιά, μια καμιά κρατική παρέμβαση, κα-

μιά κρατική πρόνοια».

Η κυρία αυτή δεν είναι άλλη από την Μυρτώ Λεμού, πρόεδρο της μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Κοινωνική και Εκπαιδευτική Δράση», που έχει ιδρύσει και λειτουργεί πέντε χρόνια στο «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιού και Οικογένειας». Με πολλή σεμνότητα, η Μυρτώ, κοινωνική λειτουργός, μου εξήγησε πως δεν έκανε τίποτε άλλο από το να προσπαθήσει να μεταφέρει στην Ελλάδα αυτά που για πολλά χρόνια έβλεπε να γίνονται στην Αμερική από τις κοινωνικές υπηρεσίες. Εμπειρος γνώστης της κατάστασης, η Μυρτώ μου έδωσε όλες τις πληροφορίες που καταγράφο στο σημερινό σημείωμα. Στο τέλος της συζήτησής μας, η Μυρτώ κατέληξε:

«Η χώρα μας έχει υπογράψει και επικυρώσει το 1992 τη συνθήκη του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού. Από τότε, η συνθήκη αποτελεί νόμο του κρά-

τους. Συνεπώς είμαστε παράνομοι σαν χώρα και η κυβέρνηση δεν τιάει την υπογραφή της».

Διεύθυνση του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών»: Πατράκου 12, Μεταξουργείο, τηλ. 5221149